

DECLARAȚIA

Platformei Naționale din Republica Moldova a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic

privind excluderea din cotele de recoltare a speciilor migratoare, vulnerabile și din zone protejate

**Ministerului Mediului al Republicii Moldova
Copie: Guvernului Republicii Moldova
Parlamentului Republicii Moldova
Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova**

Subsemnații, membri ai Platformei Naționale a Forumului Societății Civile și organizațiilor neguvernamentale de mediu, își exprimă dezacordul și îngrijorarea legate de publicarea recentă a **Ordinului 1333 din 23.11.2021 privind aprobarea cotelor de recoltare pentru unele specii de faună de interes cinegetic, la care vânătoria este permisă, pentru sezonul de vânătoare 2021-2022.**

Dezacordul se referă în special la includerea speciilor de gâscă și rață sălbatică în acest ordin, includere care s-a făcut **subit** în varianta finală a proiectului de ordin, fără consultarea publică, precum cere procedura privind transparența decizională, a cotelor noi introduse.

În cele ce urmează, vom enumera argumentele care justifică poziția noastră:

1. Cele 9 specii de găște și rațe sălbatice au fost incluse în varianta finală a ordinului fără o consultare prealabilă cu societatea civilă (amintim că în prima variantă a proiectului de ordin aceste specii nu s-au regăsit în cotele de vânătoare propuse inițial). Acest proiect de ordin a fost supus consultării publice în perioada 05.11.2021 – 12.11.2021 și prevedea doar cotele de vânătoare la iepure de câmp, fazan și porumbel gulerat. Speciile de gâscă și rață au fost introduse „peste noapte” cu tot cu cotele de vânătoare aferente, și au fost aprobate fără a fi consultate cu publicul larg într-o nouă rundă de consultări, așa cum ar trebui. Prin urmare, considerăm că lărgirea cercului de specii de vânătoare, făcută în cadrul prelucrării documentului, schimbă conceptul acestuia și este nepermisă din punct de vedere procedural. În viziunea noastră, aprobarea a 11 specii noi, inclusiv 9 specii de gâscă și rață sălbatică, precum și a cotelor acestora, trebuia să aibă loc după o rundă adițională de consultări cu părțile interesate.
2. Ne exprimăm categoric dezacordul față de includerea în varianta finală și aprobată a ordinului nr. 1333 a cinci specii de rațe sălbatice, incluse ad-hoc, fără consultarea publică:
 - **Rața cârâitoare** (*Anas querquedula*) – specia este considerată de IUCN ca fiind cu risc scăzut (LC), dar cu tendință descrescătoare la nivel global inclusiv din cauza vânătorii și capturării în sălbăticie (<https://www.iucnredlist.org/species/22680313/86016410>) (Accesat la data 26.11.2021).
 - **Rața lingurar** (*Spatula clypeata*) – specia este considerată de IUCN ca fiind cu risc scăzut (LC), dar cu tendință descrescătoare la nivel global inclusiv din cauza vânătorii și capturării în sălbăticie (<https://www.iucnredlist.org/species/22680247/153875944>) (Accesat la data 26.11.2021).

- **Rața fluierătoare** (*Mareca penelope*) – specia este considerată de IUCN ca fiind cu risc scăzut (LC), dar cu tendință descrescătoare la nivel global din cauza degradării habitatului nativ al speciei (<https://www.iucnredlist.org/species/22680157/111892532>) (Accesat la data 26.11.2021).
- **Rață sulițar** (*Anas acuta*) – specie proaspăt declarată în octombrie 2021 ca fiind vulnerabilă (Vu) de către Birdlife International, aflată în declin la nivel mondial din cauza scăderii populațiilor din partea europeană a Rusiei, Finlanda și Suedia (reprezentând practic întreaga populație europeană și fiind alcătuită din indivizii care migrează inclusiv prin Republica Moldova): <https://www.birdlife.org/wp-content/uploads/2021/10/BirdLife-European-Red-List-of-Birds-2021.pdf> (Accesat la data 26.11.2021).
- **Rață cu cap castaniu** (*Aythya ferina*) – specie vulnerabilă (Vu), aflată în declin la nivel mondial (<https://www.iucnredlist.org/species/22680358/155473754>) (Accesat la data 26.11.2021).

Regretăm decizia spontană a Ministerului Mediului de a aproba cotele de vânatoare la speciile menționate mai sus (dintre care două fiind vulnerabile la nivel mondial) și considerăm că această eroare putea fi evitată dacă organizațiile de mediu erau consultate după propunerea acestor specii și a acestor cote.

3. Ne exprimăm dezacordul față de aprobarea cotelor exagerat de mari de vânatoare la gâște și rațe sălbatice pe teritoriul raionului Cahul (240 gâște și 1550 rațe). În acest raion există zone umede importante pentru biodiversitate, printre care se numără și Lacul Manta – o zonă frecventată de mulți vânători din țară. Atragem atenția că Lacul Manta și bălțile adiacente fac parte din situl Ramsar nr. 1029 „Lacurile Prutului de Jos” și de asemenea fac parte din Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”, al cărui regulament de funcționare a fost aprobat la data de 12.07.2021. De asemenea, amintim că Republica Moldova a semnat Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice (Ramsar 2 februarie, 1971), legiferată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova Nr. 504-XIV din 14.07.1999. Astfel, solicităm Ministerului Mediului să respecte angajamentele asumate la nivel internațional în privința acestor zone umede și protecția acestora.
4. Atragem atenția că în multe stoluri de gărlită mare (*Anser albifrons*) și gâște de vară (*Anser anser*) – acestea din urmă fiind considerate specii clasice de vânatoare - se află și specii de gâște foarte rare și vulnerabile, cum ar fi gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis* <https://www.iucnredlist.org/species/22679954/118577901> - accesat la data de 26.11.2021), sau gărlită mică (*Anser erythropus*) care la nivel european este considerată pe cale de dispariție (<https://www.iucnredlist.org/species/22679886/59951630> - accesat la data de 26.11.2021). Societatea Pentru Protecția Păsărilor și a Naturii a atenționat repetat despre riscul ca vânătorii să împuște din greșală asemenea specii rare atunci când se angajează în activități de vânare a gâștelor sălbatice. Riscul de împușcare accidentală apare în special atunci când gâștele decolează din zonele de odihnă, în special în caz de deranj al zonelor de hrănire. În aceste momente, gâștele se sperie de prezența vânătorilor, decolează brusc, iar speciile devin amestecate în stol, fiind dificilă distingerea acestora doar cu ochiul liber, în lipsa unor echipamente performante (în special în condiții de luminozitate slabă sau ceață). Acest risc este prezent și în cazul speciilor de rațe sălbatice, întrucât deseori pe unul și același bazin acvatic se pot întâlni atât specii obișnuite, cât și specii foarte rare, care ajung la noi din zone îndepărtate și fac obiectul multor convenții. Riscul acesta va exista, în opinia

noastră, atâta timp cât nu se vor întreprinde măsuri de interzicere a vânătorii în toate zonele protejate și căile de migrație, iar vânătorii nu vor fi instruiți în privința identificării multitudinii de specii de rațe ce migrează la noi.

5. De asemenea, considerăm că activitatea de vânătoare ar periclita starea de siguranță a tuturor speciilor de gâște și rațe ce tranzitează Republica Moldova în migrația lor anuală, mai ales a speciilor care sunt deja periclitate la nivel mondial. Este binecunoscut faptul că deși partidele clasice de vânătoare sunt focusate pe o anumită specie, acestea stresează multe alte specii din jur și contribuie la fenomenul de hăituire, adică de alungare a păsărilor dintr-un loc în altul fără să le ofere posibilitatea de a se așeza și odihni. Întrucât gâștele și rațele sălbatice călătoresc sute de kilometri pe zi în această perioadă și consumă multă energie, ele au nevoie foarte mare de zone calme, unde se pot simți în siguranță pentru a se odihni și a-și reface forțele. Având în vedere numărul foarte mic și insuficient de zone umede pe care Republica Moldova le are, suntem de părere că acestea ar putea contribui la protecția reală a avifaunei doar în contextul unei minime activități de vânătoare care exclude speciile de rață și gâscă. Nu în ultimul rând, este important de menționat că unele din stolurile de gâște sau rațe sălbatice migratoare obișnuiesc să rămână în Republica Moldova inclusiv pe timp de iarnă, în funcție de disponibilitatea resurselor de hrană și siguranța adăpostului. Calitatea condițiilor oferite de habitatul de iernare este direct proporțională cu reușita de migrație înapoi în ariile de cuibărire, căci șansele păsărilor sălbatice de a aduna rezerve suficiente pentru zborul înapoi depind foarte mult de specificul zonei în care-și petrec iarna. În acest context, lipsa deranjului uman și inclusiv a vânătorii în zonele umede pot crește substanțial succesul de supraviețuire a indivizilor care își petrec iarna în Republica Moldova.
6. În această ordine de idei, vrem să amintim Ministerului Mediului că Republica Moldova este co-semnatară a Convenției asupra conservării speciilor migratoare de animale sălbatice (CMS - Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, Bonn, 1979) prin Legea Republicii Moldova Nr. 1244-XIV din 28.09.2000. De asemenea, Republica Moldova este parte a Acordului privind conservarea păsărilor migratoare de apă afro-euroasiatice (Haga, 16 iunie 1995 - AEWA - Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds), prin Legea Republicii Moldova Nr. 1244 -XIV din 28.09.2000. Altfel spus, Republica Moldova are obligația legală și morală să asigure trecerea și iernarea în siguranță a speciilor migratoare pe teritoriul țării. Vrem să precizăm că semnarea acordurilor sus-menționate are un dublu rol: primul fiind ca populațiile locale de păsări, care fac parte din fondul cinegetic național, să migreze, ierneze și să ajungă în siguranță la locurile de cuibărit, iar pe de altă parte de armonizare a legislației la tendințele mondiale de dezvoltare în armonie cu natura și nu exploatarea până la epuizare. Astfel, atragem atenția că în virtutea acestor principii, argumentul adus de vânători cum că rațele și gâștele vizate prin ordinul nr 13 fac parte din fauna internațională și prin urmare nu afectează fondul cinegetic național este absurd și ridicol, după părerea noastră, întrucât aceste specii de păsări sunt protejate de un cadru legal internațional.
7. O ultimă îngrijorare este legată de faptul că prezenta hotărâre nu este completă, fapt ce denotă încă o dată rapiditatea cu care această versiune a fost aprobată. În această formulă nu se regăsesc perioadele (termenele) de vânătoare pentru fiecare specie, ceea ce demaschează ori cedarea la presiunile vânătorilor, ori premeditare. Astfel cerem rectificarea cât mai urgentă a prezentului ordin și includerea perioadelor de vânătoare (termene) pentru

fiecare specie inclusă (precizăm că asemenea perioade au fost aprobate și în anii precedenți: 2019 - 2020, 2020 - 2021 (https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/proiectul_324.pdf).

Pentru vulpi și șacali solicităm o perioadă de liniște pe timp de primăvară, pentru a asigura reproducerea lor, așa cum este normal în cazul tuturor speciilor.

În concluzie, pornind din considerentele explicate mai sus, subsemnații, membri ai Platformei Naționale a Forumului Societății Civile și organizațiilor neguvernamentale de mediu, nu susțin formula finală a ordinului nr. 1333 și consideră aprobarea acestuia ca fiind neconformă cu procedura legală de aprobare a actelor de decizie.

Pe această cale, solicităm de la Ministerul Mediului, care se află într-un deficit pronunțat de comunicare cu societatea civilă și mass-media, următoarele:

1. Anularea ordinului și aplicarea Legii Nr. 239 din 13-11-2008 privind transparența în procesul decizional, Capitolul II, articolul 9 punct 1, cu consultarea publică cu toate părțile interesate și societatea civilă (inclusiv Grupul de Lucru Mediu, Schimbările Climatice și Securitatea Energetică, Consiliul Național al ONG-urilor de Mediu).
2. Excluderea speciilor de rață lingurar, rață sulițar, rață cu cap castaniu, rață fluierătoare și rață cârâitoare, precum și a cotelor de vânătoare aferente, din conținutul Ordinului nr. 13 din 23.11.2021.
3. Rectificarea cât mai urgentă a ordinului nr. 1333 și includerea termenelor de vânătoare (perioade) pentru fiecare specie inclusă: iepure de câmp (23.11.2021 - 29.12.2021), fazan (23.11.2021 - 12.01.2022), porumbel gulerat (23.11.2021 - 29.12.2021), gâscă (23.11.2021 - 29.12.2021), rață, lișiță, găinușă de baltă (23.11.2021 - 29.12.2021).
4. Încetarea vânătoriei pe timp de primăvară pentru vulpi și șacali, timp în care toate speciile merită să fie lăsate să-și crească progeniturile, întru perpetuarea speciei, prin care fapt vom da dovadă de cel puțin un strop de umanitate.
5. Modificarea conținutului anexei 298 la Legea nr. 298 din 30-11-2018 privind vânătoarea și fondul cinegetic al Republicii Moldova, care stabilește începerea perioadei de vânătoare la multe specii de păsări de la mijlocul lunii august. Având în vedere că schimbările climatice din ultima vreme perturbă ciclul reproductiv la multe specii de păsări și determină prezența puilor inclusiv la sfârșitul verii, atragem atenția Ministerului Mediului la necesitatea decalării datei de începere a vânătoriei la speciile de păsări până la mijlocul lunii octombrie.
6. Comunicarea cu societatea civilă și mass-media să devină o prioritate a Ministerului Mediului și consultarea să fie asigurată la toate etapele de elaborare, modificare a proiectelor actelor normative și altor documente relevante sectorului de mediu.

Ne anunțăm disponibilitatea de a susține orice demers în favoarea naturii, astfel că orice presiune a grupurilor de interes să nu degeneze în decizii în detrimentul naturii.

Autor: **Societatea Pentru Protecția Păsărilor și a Naturii**

Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic a fost creată în anul 2011 și în acest moment are 96 de organizații membre, 7 dintre acestea constituind organizații-umbrelă pentru alte peste 255 de organizații.. Misiunea Platformei este consolidarea procesului de integrare europeană și de dezvoltare democratică a Republicii Moldova, de a contribui la procesul de advocacy și

monitorizare pentru implementarea Acordului de Asociere dintre RM-UE și alte documente relevante ce se referă la Parteneriatul Estic și relația RM-UE.

Organizații semnatare, membre ale Platformei Naționale a Societății Civile a Parteneriatului Estic:

1. **Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic**
2. **AO „Mișcarea Ecologistă din Moldova”**
3. **Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului Nistru „Eco-TIRAS”**
4. **Consiliul Național al Tineretului din Moldova**
5. **Asociația Femeilor pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă**
6. **AO Centrul Republican „Gutta-Club”**
7. **Laboratorul de Inițiative pentru Dezvoltare „LID Moldova”**
8. **Alianța INFONET**
9. **Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)**
10. **Transparency International Moldova**
11. **Centrul de Politici și Reforme**
12. **Uniunea organizațiilor invalizilor din Republica Moldova**
13. **Asociația de reabilitare a invalizilor din RM**
14. **AO Eco-Razeni**
15. **AO Institutum Virtutes Civilis**
16. **AO Interacțiune**
17. **Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă**
18. **Asociația pentru Valorificarea Deșeurilor**
19. **Institutul Pentru Politici și Reforme Europene**
20. **Institutul de Politici Publice**
21. **IDIS Viitorul**
22. **LDA Moldova**
23. **IM Swedish Development Partner**
24. **AO Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabile (AEER)**
25. **Societatea Ecologică BIOTICA**
26. **Asociația Obștească EcoContact**
27. **Expert-Grup**

Alte organizații semnatare:

28. **Consiliul Național al ONG-urilor de Mediu**
29. **Mișcarea Ecologistă Urbană**
30. **Asociația de Informare și Educație Ecologică „ECOSFERA”**
31. **Asociația „Media-Grup Meridian”**
32. **Asociația Obștească Agenția pentru Dezvoltare Regională (AO ADR) „Habitat”**
33. **Asociația Obștească Concordia**
34. **Asociația Obștească „Ecostrategii”**
35. **Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova**
36. **Asociația Obștească „Societatea Umană”**

37. Asociația Obștească „Renașterea Rurală”

38. Asociația Inginerilor de Instalații din Republica Moldova